

SPROGSTART 1-3 ÅR

Trin-for-trin

Lili kender alle farver af Kim Fupz Aakeson og Siri Melchior (2016)

Tema: Farver

Billedbogen *Lili kender alle farver* med temaet farver er valgt, fordi netop litteraturen gennem både ord, billeder, leg og samtale kan hjælpe børnene med at genkende og benævne de enkelte farver, børnene møder i deres hverdag.

Sprogligt fokus: Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.

Det finder du i sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Lili kender alle farver* af Kim Fupz Aakeson og Siri Melchior
- A3-kopi af billedbogen
- Ark: Fokusord, billedbogssnak, sproglege
- Ark med kjoler i forskellige farver
- Konkreter: Paraply, 5 net i forskellige farver til sorteringsleg

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer
- Sang: *Se min kjole*
- Et sæt farveblyanter/klodser i de relevante farver
- Papir/karton i de relevante farver til *Story Sequencer*

Sprogstartsmaterialerne må kun bruges under opsyn af en voksen.

Ugens indhold

Dag 1:

Højtlesning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. fem børn.

Tid: Ca. 20 minutter.

Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i to eller tre grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To til tre gange ca. 20 minutter.

Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To gange ca. 20 minutter.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 1 – *Lili kender alle farver*

Det finder du i sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Lili kender alle farver* af Kim Fupz Aakeson og Siri Melchior
- A3-kopi af billedbogen
- Ark: Fokusord
- Ark med kjoler i forskellige farver
- Konkreter: Paraply

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om forsiden og bagsiden, fortæl om forfatter og illustratør. Fortæl om bogens ryg. Hvad mon billedbogen handler om? Tal om billedbogens titel.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om farver. Kender I nogle farver?

Læs billedbogen to gange. Sæt jer under paraplyen og læs billedbogen første gang med læseoplevelsen i fokus. Anden gang taler I om fokusord for hvert opslag. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkrete fra sprogstartsposen til visualisering af billedbogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt. Vis læseretningen og peg på bogstaverne, mens du læser.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Læringsstigen

Gør-det-sværere-strategi

Forudsige: Hvad tror du, at Lilis mor og far siger til Lili, når de kommer hjem?

Generalisere: Hvilke farver kender du?

Argumentere: Hvorfor tror du, at hunden bliver sur på Lili?

Gør-det-nemmere-strategi

Giv svaret: Når man blander farverne rød og blå, bliver det lilla. Hvordan blander man farven lilla?

Hjælpes ad: Her er mange farver! Hvis du peger, så siger vi dem sammen!

Begrænse valg: Maler Lili sengen grøn eller gul?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 2 – *Lili kender alle farver*

Det finder du i sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Lili kender alle farver* af Kim Fupz Aakeson og Siri Melchior
- A3-kopi af billedbogen
- Ark: Billedbogssnak
- Ark med kjoler i forskellige farver
- Konkreter: Paraply

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om farver. Kender I nogle farver?

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

Læs billedbogen mens I sidder under paraplyen og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs.

Billedbogssnak. Brug billedbogens illustrationer samt konkrete fra sprogstartsposen til at understøtte samtalen. Spørgsmålene følger billedbogens opslag.

Syng andet vers af *Sprogstartssangen*.

Et lille tip

Kender du *Printland.dk*? Her kan du finde en række materialer om fx farver.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 3 – *Lili kender alle farver*

Det finder du i sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Lili kender alle farver* af Kim Fupz Aakeson og Siri Melchior
- A3-kopi af billedbogen
- Ark: Sproglege
- Ark med kjoler i forskellige farver
- Konkreter: Paraply, 5 net i forskellige farver til sorteringsleg

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer
- Sang: *Se min kjole*
- Et sæt farveblyanter/klodser i de relevante farver
- Papir/karton i de relevante farver til *Story Sequencer*

Det skal du gøre!

Syng 1. vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om farver. Kender I nogle farver?

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad den handler om.

Læs billedbogen mens I sidder under paraplyen. Inddrag børnene i genfortælling af billedbogen.

Sproglege. Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

Syng 2. vers af *Sprogstartssangen*.

Litteraturforslag

- Lucy Cousins: *Malles første farver* (2018)
- *Farverig frugt* (2017)
- *Farverige grøntsager* (2017)
- Lene Fauerby og Kirsten Raagaard: *Anton og de røde strømper* (2004)
- Guido van Genechten: *Lille hvide fisk* (2016)
- Natasja Holtfreter: *Citrongul og blåbærblå – min bog fuld af farver* (2018)
- Ida Jessen og Hanne Bartholin: *Carl er gul* (2018)
- Yayo Kawamura: *-Og alle regnbuens farver* (2016)
- Lisbeth Slegers: *Min bog om tal, former og farver* (2018)
- Film *Storvask – farveskift* (2010). Appen *Filmcentralen/For de yngste*.

2019

Fokusord til *Lili kender alle farver*

Maler: Hvordan gør man, når man maler? Hvad kan man male med? Fx en pensel eller fingrene.

Maling: Ved du, hvad maling er? Hvad bruger man maling til?

Rød: Kender I farven rød? Kan du finde andre ting på siden, som er røde? Se jer omkring: Kan I finde ting, som har farven rød. Kender du andre ting, som har farven rød? Fx jordbær, klovnenæse, brandbil, tomat.

Grøn: Kender I farven grøn? Kan du finde andre ting på siden, som er grønne? Se jer omkring. Kan I finde ting, som har farven grøn. Kender du andre ting, som har farven grøn? Fx græs, agurk, krokodille.

Gul: Kender I farven gul? Kan du finde andre ting på siden, som er gule? Se jer omkring: Kan I finde ting, som har farven gul. Kender du andre ting, som har farven gul? Fx sol, banan, citron, smør.

Blå: Kender I farven blå? Kan du finde andre ting på siden, som er blå? Se jer omkring: Kan I finde ting, som har farven blå. Kender du andre ting, som har farven blå? Fx havet, himlen, blåbær.

Lilla: Kender I farven lilla? Kan du finde andre ting på siden, som er lilla? Se jer omkring: Kan I finde ting, som har farven lilla. Kender du andre ting, som har farven lilla? Fx blomme, vindruer.

Brun: Kender I farven brun? Kan du finde andre ting på siden, som er brune? Se jer omkring: Kan I finde ting, som har farven brun. Kender du andre ting, som har farven brun? Fx mudder, chokolade, træ.

Sort: Kender I farven sort? Kan du finde andre ting på siden, som er sorte? Se jer omkring: Kan I finde ting, som har farven sort. Kender du andre ting, som har farven sort? Fx peber, solsort, lakrids.

Hvid: Kender I farven hvid? Kan du finde andre ting på siden, som er hvide? Se jer omkring: Kan I finde ting, som har farven hvid. Kender du andre ting, som har farven hvid? Fx salt, skyer, kridt, sne, flødeskum.

Alle farver: Brug illustrationen hvor gul, lilla, og sort løber sammen på gulvet. Hvilken farve får man, når man blander gul, lilla og sort?

Regnbue: Hvilke farver har regnbuen? Har I set en regnbue? Hvor kan man se regnbuen? Hvornår kommer regnbuen frem?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Billedbogssnak til *Lili kender alle ...* - peg i bogen undervejs

Hvad laver Lili? Hvad har Lili i hånden? Hvad **maler** Lili på?

Hvad finder Lili i skabet? Lili finder **maling** i skabet.

Hvilken farve får bamsen? Maler hun den **rød** eller grøn?

Hvilken farve maler Lili sengen? Lili maler sengen **grøn**.

Hvilken farve maler Lili hundens hale? Maler hun den blå eller **gul**?

Hvilken farve bliver hundens ører? Maler hun dem **blå** eller gule?

Hvilken farve bliver gardinerne og taburetten? Se, det bliver **lilla**, når man blander rød og blå!

Hvilke farver blander Lili for at lave **brun**? Hvad maler Lili brunt? Hvorfor er hunden sur?

Lili maler brændeovnen **hvid**. Hvilken farve har sne? Hvad tror I, at hunden vil gøre ved Lili?

Lili og hunden slås. Der kommer farver over det hele. Kan du finde **rød, gul, blå, ...**?

Hvad kan Lili og hunden se udenfor? Hvilke farver har **regnbuen**? Hvem, tror I, kommer hjem?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Sproglege til *Lili* kender alle farver

Sproglege

Lili siger...: Den voksne er Lili og skal fortælle, hvad børnene skal gøre. Fx: *Lili siger... Alle børn med lyserødt på skal hoppe. Alle børn med blå på skal snurre rundt. Alle børn med grønt på skal sætte pegefingern på næsen. Alle børn med gult på skal sætte sig ned på numsen. Alle børn med lilla på skal tage hænderne på hovedet. Alle børn med hvidt på skal stikke hovedet ned mellem benene. Alle børn med sort på skal lægge sig ned på ryggen. Alle børn med brunt på skal hoppe på to ben.* Find selv på flere.

Syng sangen: *Se min kjole.* Lad børnene skiftes til at trække en farvet kartonkjole og syng om.

Farvesortering: Brug farveblyanter/klodser. Læg de grønne ting i det grønne net, læg de røde ting i det røde net, etc. Brug også gerne det legetøj, som I har omkring jer.

Sproglege – med digitale læringsmaterialer

Talende æsker: Indtal på forhånd den farve, som passer til æsken. Lad børnene sortere klodser, så de passer til farven på æsken.

Story Sequencer: Sæt forskellige farver papir i Story Sequenceren. Indtal på forhånd farven, som passer til. Sig til barnet: *Kan du pege på den grønne farve?* Lad barnet forsøge sig frem, til den rigtige farve er fundet. Når barnet finder den rigtige farve, taler I om, hvilke ting som er grønne.

Se film: Find filmen *Lili kender alle farver* på *Filmcentralen/For de yngste appen.*

Endnu flere sproglege – inde & ude

Farvetårn. Der skal være klodser i de relevante farver. Den voksne fortæller, hvilken farve der skal bruges, og barnet stabler klodserne i den rigtige farverækkefølge. Gør det sværere: Hvis man allerede har stablet rød og gul, kan den næste klods sættes MELLEMLERED og gul i stedet for ovenpå. Gør det nemmere: Læg klodserne på gulvet ved siden af hinanden i stedet for at sætte dem ovenpå hinanden.

Kender du farverne? Mal med børnene - benævn farver, mens I maler: *Kan du give mig den røde farve? Jeg maler med den blå. Du maler med den grønne,* etc.

Spil brætspillene: *Ballonspil* og *Tempo*. Måske har I selv spillene. Måske kan I låne dem på biblioteket.

Syng sangen *Lille Lili fik en farve rød*, etc. Brug gerne farveblyanter undervejs. Melodi: *Lille Lise*.

Sorteringsleg. Find og sorter legetøj i farver på legepladsen eller leg Hop på farven. Farv fliser i forskellige farver med farvekridt. Hop på og benævn de forskellige farver.

2019

